

मर्चवारी गाउँपालिका
रुपन्देही, ५ नं. प्रदेश नेपाल

स्थानीय राजपत्र

मर्चवारी गाउँपालिकाका
मर्मत सम्भार विशेष कोष संचालन निर्देशिका, २०७६

प्रस्तावना :गाउँपालिकाल निर्माण गरेका सडक, ढल, खानेपानी, सिंचाइ, पुल, कल्भट जस्ता भौतिक पूर्वाधारका आयोजनाहरूलाई दीगो रुपमा संचालनमा ल्याउनका लागि त्यस्ता आयोजनाहरूको नियमित रुपमा मर्मत संभार गर्न अपरिहार्य हुन्छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ का दफा ९७ को उपदफा १ कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाल मर्मत सम्भार विशेष कोष खडा गरी सा कोषमा आ. व. ०७४/७५ देखी विनियोजन ऐन बमोजिम रकम जम्मा गर्न गरेको छ । गाउँपालिकाको पथम सभाबाट यस गाउँपालिकाल मर्मत सम्भार विशेष कोष स्थापना गरेको छ । मर्मत सम्भार कोषबाट कार्यक्रम तर्जुमा गरी सम्पन्न पूर्वाधारका आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्न गाउँपालिकाले मर्मत सम्भार विशेष कोषमा कूल आन्तरिक आयको निश्चित प्रतिशत रकम जम्मा गरी सो कोषलाई व्यवस्थित ढगले परिचालन गर्न पन देखिन्छ । यिन काननी प्रावधानको अधीनमा रही मर्चवारी गाउँपालिकाल पनि सडक, पुल पुलेसा, ढल, खानपानी लगायतका भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरूलाई आवश्यकतानुसार मर्मत गरी दीर्घकालसम्म सञ्चालनमा ल्याउनका लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२(२) को अधिकार पयोग गरी यो मर्चवारी गाउँपालिकाका मर्मत सम्भार विशेष कोष संचालन निर्देशिका, २०७४ तयार गरी कार्यान्वयनमा

ल्याएको छ ।

परिच्छेद -१
संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- १) यस निर्देशिकाको नाम मर्चवारी गाउँपालिकाको मर्मत सम्भार विशेष कोष संचालन निर्देशिका, २०७४ रहेका छ ।
- २) यो निर्देशिका गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएका मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा :

- (क) विषय वा प्रसंगल अर्को अथ नलागेमा यस निर्देशिकामा, (क) “एन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ लाई सम्झन पर्दछ ।
- (ख) “विनियोजन ऐन” भन्नाले नेपालको संविधानको धारा २२९ को उपधारा २ बमोजिम जारी गरिएको विनियोजन ऐनलाई सम्झन पर्दछ ।
- (ग) “आर्थिक नियम” भन्नाले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ लाई सम्झन पर्दछ ।
- (घ) “कोष” भन्नाले विनियोजन ऐन बमोजिम स्थापना भएको मर्मत सम्भार विशेष कोषलाई सम्झनु पर्दछ । सो शब्दले उपभोक्ता समितिले संचालन गरेका मर्मत मर्मत सम्भार कोषलाई समेत बुझिन छ ।
- (ङ) “गाउँपालिका” भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- (च) “सभा” भन्नाले नेपालको संविधानको धारा २२२ मा उल्लिखित गाउँ सभा भन्ने सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “समिति” भन्नाले कोष सञ्चालनको लागि गठन गरिएको समिति सम्झनुपर्दछ ।
- (ज) “कर्मचारी” भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी सम्झनु पर्दछ ।
- (झ) “प्रमुख पशासकीय अधिकृत” भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत प्रमुख पशासकीय अधिकृत वा मर्चवारी गाउँपालिकाका सचिवलाई सम्झन पर्दछ ।
- (ञ) “संयोजक” भन्नाले मर्मत संभार कोष संचालन समितिका संयोजकलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ट) “सदस्य सचिव” भन्नाले मर्मत सम्भार विशेष कोष संचालन समितिको सदस्य सचिवलाई सम्झन पर्दछ ।

- (ठ) “गैर सरकारी संस्था” भन्नाले जिल्ला प्रशासन कार्यालय लगायत नेपाल सरकारको विभिन्न निकायमा विधिवत रूपले दर्ता भएका सामाजिक संस्थाहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ड) “पर्वाधार” भन्नाले सडक, ढल, सडक पेटी, सार्वजनिक पार्क, रंगशाला, ल्याण्डफिल्ड क्षेत्र, सार्वजनिक शौचालय र सांस्कृतिक सम्पदाहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ढ) “मर्मत सम्भार” भन्नाले अमानत, ठेक्का, सार्वजनिक निजी साभेदारी लगायत उपभोक्ता समितिहरूबाट निर्माण सम्पन्न गरिएका पूर्वाधारहरूको नियमित रूपमा मर्मत सम्भार गर्न कायम भन्नु सम्झनु पर्दछ ।

३. निर्देशिकाका उद्देश्य

यस निर्देशिकाको प्रमुख उद्देश्य मर्चवारी गाउँपालिका भित्र रहेका सडक, बाटो, पुल, पुलेसा, ढल, खानपानी लगायतका पूर्वाधारहरूको नियमित रूपमा व्यवस्थित तवरले मर्मत सम्भार गर्न प्रणालीको विकास गर्न रहेको छ । साथै नियमित रूपमा मर्मत गरिने पन सडक, बाटो आदिको पहिचान गर्न, सो अनुसार योजना तर्जुमा गर्न, नियमित रूपमा गरिने खर्चको नियन्त्रण गर्न, लागत अनुमानमा एक रुपता कायम गर्न र गाउँपालिका भित्र मर्मत गर्न पन र नपन पूर्वाधारहरूको विवरण बनाइ गाउँपालिकाको काम कारबाहीमा एकरूपता कायम गर्न न भएतापनि यस बाहेकमा अन्य उद्देश्यहरू तल उल्लेख गरिएको छ ।

- १) सडक, खानपानी, ढल लगायतका अन्य पूर्वाधारहरूको मर्मत सम्भारका लागि प्राप्त हुने श्रोत र साधनहरूको व्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न ।
- २) उपभोक्ता समिति, सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरूबाट निर्माण भए गरेका योजनाहरूमा स्थानीय जनसमुदायको अपनत्व बढि गर्न
- ३) स्थानीय श्रोत र साधनहरूको व्यवस्थित रूपमा परिचालन गर्न ।
- ४) स्थानीय उपभोक्ताहरूलाई सम्पन्न तथा निर्माणाधीन योजना तथा आयोजनाहरूमा हाम्रो, हामीले र हाम्रा लागि भन्नु भावना जागृत गराउन
- ५) वार्षिक रूपमा मर्मत सम्भार गर्न पन सडक लगायतका अन्य पूर्वाधारहरूको विवरण तयार पारी मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यक्रम तयार पान ।
- ६) वर्तमानमा सो लगानी वा थोरै मेहनतबाट भविष्यमा हुने ठूलो क्षतिबाट योजना तथा आयोजनाहरूलाई समयमा न बचाउन ।
- ७) पुराना योजनाहरूलाई बीचमै रोकेर नयाँ योजना माग गर्न प्रक्रियालाई

निरुत्साहित पान ।

- ८) स-साना मर्मत संभार तथा आयोजनाहरुबाट निरन्तर लाभ लिने क्षमताका विकास स्थानीय उपभोक्तामा गराउन ।
- ९) स-साना आयोजना तथा योजनाका लागि पनि दाता खोज्न पबतिलाइ निरुत्साहित गद जान ।
- १०) आयोजनाहरु सम्पन्न भएपछि दिगोपना कायम राख्न ।
- ११) पालिका भित्र सेवाग्राहिहरुको सेवा पवाहमा सुनिश्चितता प्रदान गर्न ।

४. निर्देशिकाका प्रयोगकता

- यस निर्देशिका देहाय बमोजिमका व्यक्ति वा निकायल गर्न सक्न छनः
- ज्ञा प्रयोगकर्ता मर्चवारी गाउँपालिका, वडासमिति र पालिका भित्रका नागरिक समाज, उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायी र कमचारीहरु
  - द्द यस पालिका भित्रका टोल विकास संस्था, नागरिक सचेतना केन्द्र, सामुदायिक संस्था तथा यस कार्यमा प्रयोग हुन व्यक्ति तथा समुदायहरु
  - घा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र काम गर्न अनुसन्धानकर्ता, सामाजिक कार्यकर्ता, विकास साभेदार तथा अन्य सरोकारवाला निकायले पनि यसको पयोग गर्न सक्नछन ।

५. निर्देशिकाका काय क्षेत्र र सीमा

यस निर्देशिकामा ममत सम्भारका लागि आवश्यक पर्ने व्यवस्थापकीय तथा संस्थापकीय पक्षलाई पनि समेटन खोजिएको छ । मर्चवारी गाउँपालिकाको कार्यालयले आफ्नो प्रयोजनका लागि मात्र यो निर्देशिका बनाएको हुँदा यसको काय सीमा मर्चवारी गाउँपालिकाको सब क्षेत्रमा मात्र रहन छ । यो निर्देशिकालाई गाउँपालिका क्षेत्रमा काम गर्न विभिन्न सरकारी, गैर सरकारी तथा निजी क्षेत्रका निकायलाई समेत मार्गदर्शनको रुपमा लिन सकिने छ । साथ प्रस्तुत निर्देशिका अन्य स्थानीय तहको लागि समेत उपयोगी हुन सक्नछ ।

६. आवश्यकता

स्थानीय तहको कायक्षेत्रको विस्तारका साथ सम्पन्न भए गरेका विकास निर्माण कार्यहरुको दिगापना कायम गरी गाउँवासीहरुमा भरपर्दो सेवा प्रवाह प्रदान गर्न, नेपाल सरकार लगायत अन्य निकायहरुबाट भएको लगानीको प्रतिफल हासिल गर्न, विकास खचमा मितव्ययितता कायम गर्न, पूर्वाधारहरुको दीर्घकालीन प्रयोग बढाउन तथा भरपर्दो सेवा उपलब्ध गराउनका लागि योजनावद्ध, नियमित, प्रभावकारी रुपमा मर्मत सम्भार काय परिचालन गर्न अति

आवश्यक भएको छ । यसका साथ देहायका कारणबाट पनि यसको आवश्यकता वदागत रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

- १) मर्चवारी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहका सडकहरु लगायत अन्य पूर्वाधारहरुको सेवालाइ सूचारु राख्न,
- २) सम्भावित दुर्घटनालाई घटाउन,
- ३) जटिल किसिमका क्षतिहरुबाट बचाउन,
- ४) गाउँपालिकावासीहरुको आधारभूत हक अधिकारको संरक्षण गर्न ,
- ५) गाउँपालिका लगायतबाट भएको लगानीको संरक्षण गर्न
- ६) अन्तर निकाय समन्वय कायम राख्न,
- ७) सवै नागरिकहरुको गाउँपालिकाको पहुँचमा बढि गर्न ,
- ८) वातावरणिय समस्याहरुबाट जोगाइ राख्न,
- ९) सेवा प्रवाहलाइ सुनिश्चितता प्रदान गर्न ।

७) कानुनी आधार

यस निर्देशिकाले आयोजनाको मर्मत सम्भार र व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकामा देहायको व्यवस्था गरेको छ ।

- १) गाउँपालिकाला सम्पन्न आयोजनाहरुको मर्मत सम्भारको लागि त्यस्तो आयोजनाबाट सेवा प्राप्त गर्न व्यक्तिहरुबाट सेवा शुल्क सङ्कलन गर्न सक्नेछ ।
- २) उपदफा (१) बमोजिम सेवा शुल्कबाट उठको रकमबाट आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार र आवश्यक व्यवस्थापन गर्न पर्नेछ ।
- ३) उपदफा (१) र (२) बमोजिमको आम्दानी खर्चको अद्यावधिक विवरण गाउँपालिकाला राख्न पर्नेछ ।
त्यसै गरी गाउँपालिकामा जाँचपास भएका आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार र विस्तार तथा व्यवस्थापनका सन्दर्भमा देहायको व्यवस्था गरेको छ :
  - १) आयोजना सम्पन्न भएपछि आयोजनाको जाँचपास र फरफारक गर्न गराउनु पर्नेछ ।
  - २) आयोजना सञ्चालन गर्न निकायबाट आयोजना सम्पन्न भएको जानकारी गाउँपालिकामा प्राप्त भएपछि प्राविधिकले पेश गरेको काय सम्पन्न प्रतिवेदन र मूल्याङ्कनको आधारमा गाउँपालिकाला जाँचपास र फरफारक गर्ने छ ।
- ४) सम्पन्न आयोजनाहरुको जाँचपास र फरफारकको अनुमोदन गाउँ सभाले गर्ने छ ।

८) **उपभोक्ता समूह गठन गर्न सक्ने**

आयोजना कार्यान्वयन गदा आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभ पाउन व्यक्तिहरु मध्येबाट गाउँपालिकाला सम्बन्धित वडा मार्फत उपभोक्ता समूह गठन गर्न सक्नेछ ।

९) **सामुदायिक संस्थालाई प्रोत्साहित गर्न पर्ने**

गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको पहिचान, तर्जुमा, सञ्चालन, रेखदेख, मूल्यांकन तथा मर्मत सम्भार गर्न कार्यका लागि सामुदायिक संस्थालाई प्रोत्साहित गर्न पर्नेछ । यसरी सञ्चालित कार्यक्रमहरुमा सामुदायिक संस्थाहरुले आफ्नै स्रोत र गाउँपालिकाबाट प्राप्त स्रोतबाट सञ्चालन गर्न सक्नेछन । यसरी आयोजना सञ्चालन गर्न सामुदायिक संस्थाहरुले आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको पूर्ण विवरण सम्बन्धित वडा मार्फत गाउँपालिकामा पेश गर्न पर्नेछ । गाउँपालिकाला पनि मर्मत सम्भार लगायतका कार्यहरु सम्बन्धित क्षेत्रका सामुदायिक संस्था मार्फत योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन र सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

१०) **नीति**

परिच्छेद-२

ममत् सम्भार सम्बन्धी नीति तथा कार्यनीतिहरु

पालिका भित्र स्थानिय, पदेश तथा संघिय निकायहरुबाट संचालन गरिन विकास निर्माणका कार्यहरु लगायत सार्वजनिक सेवा सम्बन्धी काम कारवाही सञ्चालन गर्दा सकेसम्म यसक्षेत्रका सबै पूर्वाधारका साथ सार्वजनिक सडक, पुल, पूलेसा आदिको स्थायी र दिगोपनका लागि आवश्यक ममत् सम्भार कार्य गर्न मर्चवारी गाउँपालिकाला अनुकूल वातावरण तयार गर्न नीति अवलम्बन गर्न छ ।

११) **कार्यनीति**

यस निर्देशिकाको नीति कार्यान्वयन गर्न 'का लागि मर्चवारी गाउँपालिकाबाट देहाय अनसारका कार्यनीतिहरु अवलम्बन गरिन्छ :

- १) मर्मत सम्भार काय भरसक श्रमप्रदान वा कामदारहरु सोभै परिचालन गरी वा उपभोक्ता समितिको माध्यमबाट गराउन ।

- २) मर्मत सम्भार काय भरसक श्रममूलक स्थानीय नेतृत्वबाट वातावरण, बालबालिका, महिला एवं अपागं मैत्री पविधि प्रयोग गरी सहभागितात्मक प्रक्रियाबाट संचालन गर्न ।
- ३) सम्भव भएसम्म स्थानीय नागरिकहरुको ज्ञान, सीप, अनुभव र योग्यतालाई उपयोग गर्न ।
- ४) प्रत्येक वर्ष मर्मत सम्भारका कार्यहरुको लागि आवश्यक सूचि तयार गरी सम्भाव्य क्षेत्र लगायतका अन्य जाखिमपूर्ण स्थानहरुका साथ सार्वजनिक यातायातलाई सूचारु गर्न पर्ने जस्ता कुराहरुलाई बढी ध्यान दिइ यस किसिमको कार्यलाई सहज र सरल बनाउन ।
- ५) सडक लगायतका पूर्वाधारहरुको निर्माणकार्य सम्पन्न भएपछि, लाभान्वित क्षेत्रका जनता, उपभोक्ता समितिलाई गाउँपालिकाको आवश्यक पहलमा मर्मत सम्भार कार्य सहितको जिम्मेवारी कमश दिदै जान ।
- ६) गाउँपालिका भित्र निर्माण काय सम्पन्न भएका र निर्माणधिन अवस्थाका पूर्वाधारहरुका उचित मर्मत संभार सहित दिगो उपयोगिताको लागि आन्तरिक श्रोतको निश्चित प्रतिशत रकम मर्मत सम्भारको लागि उपयोग गर्न ।
- ७) मर्मत सम्भार तथा व्यवस्थापनको जिम्मेवारी गाउँपालिकाले उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गद जान ।
- ८) मर्मत सम्भार तथा संचालन व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका कार्यान्वयनका लागि गाउँ कायपालिका, वडा समिति तथा उपभोक्ता समितिहरुले समय समयमा बैठक बसी देखिएका समस्या समाधानका लागि आवश्यक पहल गर्न ।

१२) मर्मत सम्भार कार्य कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्था:

मर्मत सम्भारको काय उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यान्वयन गराउदा देहाय अनुसार गर्न पनछ :

- १) प्रचलित कानन बमोजिम मर्मत सम्भारको काय स्थानीय उपभोक्ता समूहद्वारा गठित उपभोक्ता समिति मार्फत गराउन प्राथमिकता दिन पनछ ।
- २) माथि उल्लेखित प्रक्रियाबाट काम गराउन प्रयोजनको लागि गाउँपालिकाले उपभोक्ता समितिलाई विषयगत रुपमा वर्गीकरण र सूचिकृत गरी उनीहरुको लगत अद्यावधिक गर्न पर्नेछ ।
- ३) उपनियम (१) बमोजिम उपभोक्ता समितिद्वारा स्थानीय आयोजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा वा सञ्चालन गराउदा देहाय बमोजिम गर्न

पर्नेछ

- (क) उपभोक्ता समिति मार्फत काम गराउदा लागत, काम सम्पन्न हुनपन अवधि, सम्पन्न कामको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार र आवश्यक अन्य कुरा समेत स्पष्ट खोली गाउँपालिका र उपभोक्ता समिति बीच सम्झौता गर्न पर्नेछ ।
- (ख) यस कार्यका लागि गाउँपालिकालागति अनुमान तयार गर्ने, प्राविधिक सल्लाह दिन, जाचपास लगायत अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउन पर्नेछ ।
- (ग) प्राविधिकले लागत अनुमान गर्दा जनसहभागिताको अंश समेत किटानी साथ उल्लेख गर्न पर्नेछ । यस्तो लागत अनुमानको रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर, शिरोभार (ओभरहेड) तथा कन्टिन्जेन्सी रकम र जनसहभागिता अश कट्टि गरी उपभोक्ता समितिलाइ काम दिन पर्नेछ ।
- (घ) उपभोक्ता समितिले निर्माणसम्बन्धी काम सम्पन्न गरिसकेपछि प्राविधिकबाट नापजाँच गराइ उक्त कार्यका लागि प्राप्त रकम र जनसहभागिताबाट व्यहोरेका श्रम वा नगद वा जिन्सी समावेश भएको कूल खर्चको विवरण र बहुमत उपभोक्ताहरुको उपस्थिति र निर्णयको प्रमाणित पतिलिपि र सम्बन्धित वडा समेतको सिफारिश गाउँपालिकामा पश गर्न पर्नेछ । यसरी विवरण प्राप्त भएपछि गाउँपालिकाले स्थलगत निरीक्षण समेत गरी सो सहितको अभिलेख खडा गर्न पनछ ।
- (ङ) उपभोक्ता समितिले जिम्मा लिएको काम निर्माण व्यवसायिबाट गराउन हुँदैन । उपभोक्ता समितिले समयमा काम गराउन नसकेमा गाउँपालिकाले पचलित नियम बमोजिम अन्य पक्रियाबाट काम गराउन सक्नेछ । उपभोक्ता समितिले रकम दुरुपयोग गरेको बुझिन आएमा छानविन गरी दुरुपयाग भएजति रकमको दोब्बर रकम उपभोक्ता समितिको पदाधिकारीबाट दामासाहीले सरकारी बाँकीसरह असुल उपर गरी अन्य कारवाहीका लागी सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाइन छ ।
- (च) उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न हुन कामको मर्मत सम्भारको जिम्मा सोही उपभोक्ता समितिको हुन भन्न कुरा सम्झौतामा स्पष्ट रुपमा उल्लेख गर्न पर्नेछ ।
- (छ) उपभोक्ता समितिले जिम्मा लिएको काय सम्पन्न भएपछि सोको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्न जिम्मेवारीसमेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समितिलाइ न हस्तान्तरण गर्न पर्नेछ । यसरी हस्तान्तरण भै प्राप्त आयोजनाको सेवावापत उपभोक्ता समितिले दस्तुर तोकी आफनो कोष खडा गरी सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

- (ज) बढी जटिल प्राविधिक पक्ष समेत समावश भएको र मेशिनको बढी प्रयोग हुन काम बाहेक सामान्तया श्रमपधान प्रविधि अपनाइन आयोजना गाउपालिकाल निर्णय गरेमा विशेष अनुगमनको व्यवस्था मिलाई संयुक्त व्यवस्थापनमा कार्यान्वयन गराउन बाधा पन छैन ।
- (झ) उपभोक्ता समितिले गरेको खचको श्रेस्ता, बिल, भरपाइ सम्बन्धित निकायले जुनसुकै समयमा पनि कर्मचारी खटाइ जाँच गरी प्रतिवेदन लिन सक्नछ ।
- (ञ) उपभोक्ता समितिले गाउपालिका समक्ष कामको लागि निवेदन प्रस्तुत गर्दा तथा गाउँपालिकाले उपभोक्ता समितिसंग सम्झौता गर्दा उपभोक्ता समितिले गर्ने योगदानको रकम खुलाउन पर्नेछ र उपभोक्ता समितिले काय गर्दा सो अनुरूप गरी हिसाब किताब राख्न पनछ ।
- (ट) उपभोक्ता समितिबाट गराएको कामको लागि गाउपालिकाबाट प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउन कुन कारणले सम्भव नभएमा तोकिएको खचको सीमाभित्र रही उपभोक्ता समितिले आफ्नो तर्फबाट करारमा प्राविधिक नियुक्त गर्न सक्नछ । यसरी नियुक्त गरिएको प्राविधिकलाई दिनपर्ने पारिश्रमिक कन्टेन्जेन्सीबाट भुक्तानी गर्न पनछ । यस किसिमको पारिश्रमिक लागत अनुमानको तीन प्रतिशतभन्दा बढी हुन छैन ।
- (ठ) आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभ पाउन उपभोक्ताबाट गठित उपभोक्ता समितिको कूल सदस्यमध्ये महिला सदस्य तेत्तीस पतिशतमा नघटन गरी र उपलब्ध भएसम्म दलित, आदिवासी/जनजातीको समेत प्रतिनिधित्व भएको हुनपनछ । तर निर्वाचित वहालवाला पदाधिकारी उपभोक्ता समितिमा रहन पाइन छैन ।
- (ड) उपभोक्ता समितिले आफूल जिम्मा लिएको काम सम्पन्न गर्न थप म्याद आवश्यक भएमा कारणसहित निवेदन दिएमा खण्ड (त) बमोजिमको उपभोक्ता समूह र उपभोक्ता समितिले गरेको निर्णयको आधारमा गाउँपालिकाल म्याद थप गर्नेछ । तर साधारणतया यस्तो म्याद थपको अवधि कार्य सम्पन्न गर्न पन अवधिभन्दा बढी हुन छैन ।
- (ढ) उपभोक्ता समितिले गरेको निर्माण कार्यको मूल्यांकन र नापी किताबको आधारमा किस्ता भुक्तानी दिन तथा अन्तिम कार्य सम्पन्न फाराम र नापी किताबको आधारमा अन्तिम किस्ता भुक्तानी दिइनेछ । यसरी सम्पन्न भएको कार्यको पकृति हेरी छ महिना भित्र निर्माण कायमा कुन त्रुटी (डिफेक्ट) भइ सच्याउनु परेमा निर्माण कार्य गर्न उपभोक्ता समितिले न आफ्नो खर्चमा सच्याउन पर्नेछ ।

- (ण) निर्माण कार्य बाहेक अन्य कार्यक्रममा उपभोक्ता समितिसंग सम्भौता गरी सञ्चालन वा काय सम्पन्न गराउँदा स्वीकृत नर्म्स, मापदण्ड, र लागतको प्रस्ताव स्वीकृत गरी उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ ।
- (त) उपभोक्ता समितिलाइ एकपटक उपलब्ध गराएको काम सम्पन्न नभइ अर्को काम दिइने छैन ।
- ४) ममत सम्भार कर्ता वा कामदार समूहको व्यवस्थावाट हुन नसकिन तथा प्राविधिक दृष्टिले जटिल एवं मेशीनरीको उपयोग गर्न पन मर्मत सम्भार काय मात्र ठेक्का पट्टावाट सम्पन्न गरिन छ ।
- ५) सम्भारकर्ता वा कामदारहरुका डोर हाजिर फाराम भरी तोकिएका व्यक्ति वा प्राविधिकको सिफारिशमा उपभोक्ता समितिले भक्तानी गर्न छ ।
- ६) सडक लगायतका पूर्वाधारहरुको ममत सम्भारका लागि आवश्यक पन पाविधिक जनशक्ति गाउँपालिकाल उपलब्ध गराउनछ ।
- ७) गाउँपालिकावाट आवश्यक जनशक्ति उपलब्ध नहुन अवस्थामा गाउँपालिकाको स्वीकृत लिइ सम्बन्धित उपभोक्ता समिति आफैल उपयुक्त किसिमको जनशक्तिको व्यवस्था गरी सेवा लिन सकिन्छ ।

१३. योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन

अथपूर्ण सहभागितात्मक प्रक्रियावाट ममत सम्भार योजनाहरु पनि तर्जुमा गर्न पर्दछ । जसको पक्रिया देहाय बमोजिम हुन छ:

- १) उपभोक्ता समुह भेला र उपभोक्ता समितिहरुको गठन,
- २) भौतिक अवस्थाको विवरण संकलन, प्राप्त विवरणको लेखाजोखा तथा छलफल,
- ३) प्रारम्भिक लागत अनुमान र वडा समितिवाट सिफारिश
- ४) शहरी पुर्वाधार विकास शाखावाट निरीक्षण, विस्तृत अध्ययन तथा लागत अनुमानका तयारी,
- ५) समितिवाट योजना सहितको कार्यक्रमको तयारी,
- ६) वार्षिक कार्यक्रममा समावेश,
- ७) कार्यान्वयन व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक परीक्षण,
- ८) अनुगमन तथा मूल्यांकन र पृष्ठपोषण,
- ९) कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन,
- १०) समिक्षा ।

कोष ब्यबस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था

१४. कोषको स्थापना र सञ्चालन

- १) यस निर्देशिकाको बुँदा न ७ मा व्यवस्था भए अनुसारको एक मर्मत सम्भार विशेष कोष स्थापना गरिनेछ ।
- २) उप दफा १ कोषमा देहायका रकमहरू रहनेछन्:
- (क) मर्मत सम्भार विशेष कोषका लागि विनियोजन ऐन वमोजिम विनियोजित रकम,
- (ख) कुन व्यक्ति वा संस्था वा निकायद्वारा कोषलाई प्राप्त हुने सहयोग वा अनुदान रकम,
- (ग) बुँदा नं. ७ (१) वमोजिम प्राप्त रकम,
- (घ) बुँदा नं. १४ (३) वमोजिम प्राप्त रकम ।
- ३) गाउँपालिकाबाट सञ्चालित भौतिक निर्माणसंग सम्बन्धित रु. ५ लाखभन्दा बढी लागत अनुमान रहेका हरेक आयोजनाबाट ५ प्रतिशतका दरले मर्मत सम्भार कोषका लागि रकम कटौती गरी मर्मत सम्भार कोषमा राखिन छ । सो रकम गल्ती सच्चाउन अवधी समाप्त भएको छ महिना पश्चात सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वा मर्मत सम्भारका जिम्मा पाएको संस्थालाई प्रदान गरिन छ ।
- ४) समितिको निर्णयबाट तोकिएको बैकमा “मर्मत सम्भार विशेष कोष” नामको एक खाता र योजना अनुसार मर्मत संभार कोष खाता खोली आर्थिक कारोबार सञ्चालन गरिनेछ ।

१५. कोषको प्रयोग

- यस कोषको रकम देहाय वमोजिमको कामको लागि प्रयोग गर्न सकिनेछ ।
१. सम्पन्न आयोजनाहरूको नियमित मर्मत सम्भारको काय गर्न गराउन,
  २. सार्वजनिक बाटो, पूल, पुलेसा पति सकारात्मक धारणा, सम्मान, मर्यादा र दायित्व बोध बारे जनचेतना अभिवृद्धि गराउन गराउन,
  ३. मर्मत सम्भार काम गर्न संस्थाहरू बीच समन्वय र कार्यमा स्तरीयता ल्याउन निरन्तर सुपरिवेक्षण र अनुगमन गर्न ,
  ४. उपभोक्ताल मर्मत संभार कोषमा जम्मा गरेको रकम आधारमा मात्र मर्मत संभार विशेष कोषबाट रकम विनियोजन गरिन छ ।

१६. नपुग रकमका व्यवस्था

रकम अभाव भइ संचालित कार्यक्रमहरुमा प्रत्यक्ष असर पर्ने अवस्था भएमा समितिल औचित्य हेरी नपुग रकमका लागि गाउँपालिकामा आवश्यक व्यवस्थाका लागि प्राविधिकका सिफारिश सहित पश गर्न पनेछ ।

१७. विवरण तयार पान

प्रत्येक आर्थिक वर्ष शरु हुन भन्दा अगावै कोष संचालन समितिवाट कार्यक्रम तयार पारी योजना तथा अनुगमन शाखा मार्फत सम्बन्धित समितिमा पश गर्न पनेछ ।

१८. अनुमानित खर्चका प्रस्तावित विवरण पेश गर्न

आगामी आर्थिक वर्षमा मर्मत सम्भार विशेष कोषका लागि आवश्यक पन रकमका व्यवस्था मिलाउन गाँउसभामा वजट प्रस्तुत गर्दा न कार्यक्रम सहितको अनुमानित खर्चका प्रस्तावित विवरण पश गर्न पनेछ ।

१९. बजेटको बांकी रकम

एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाकी रहेको रकम आगामी वर्षकौ बजेटमा भुक्तानी दिन गरी समावश गर्न पनेछ ।

२०. श्रेस्ता राख्ने

- १) कार्यालयले कोषको आय र व्ययको लेखा पचलित तोकिए बमोजिम राख्न पनेछ ।
- २) समितिल पशासनिक खर्च गाउ सभावाट तोकिएको प्रतिशत भन्दा बढी गर्न पाउने छैन ।
- ३) सभावाट उपलब्ध गराउन वजेटको रकम तोकिएको क्षेत्रवाहेक अन्यत्र खर्च गर्न पाइने छैन ।

२१. बैठक भत्ता

मर्मत सम्भार विशेष कोषका पदाधिकारीहरुले बैठकमा भाग लिए वापत समितिका पदाधिकारी तथा आमन्त्रित सदस्यहरुले गाउ सभावाट तोकिए बमोजिमको बैठक भत्ता पाउन छन ।

२२. खाता सञ्चालन

कोषको आर्थिक कारोबारको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखका संयुक्त दस्तखतबाट खाता सञ्चालन गरिनेछ ।

२३. लेखापरीक्षण

मर्मत सम्भार विशेष कोषबाट भएको आय व्ययका आन्तरिक लेखा परीक्षण गाउँपालिकाको आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखाबाट गरिनेछ, भन अन्तिम लेखा परीक्षण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट गराउन पर्नेछ ।

परिच्छेद-४

कार्यान्वयन व्यवस्थापन, समितिका गठन र निर्देशिका

२४. कार्यान्वयन व्यवस्थापन

- १) सम्पन्न पूर्वाधारहरूको मर्मत सम्भार काय उपभोक्ता समिति वा सोभै कामदार मार्फत वा ठेक्का मार्फत गराउन व्यवस्था गरिनेछ । कुन काम कसरी गर्न गराउन भन्त विषयमा अवस्था हेरी समितिले तय गरे अनसार हुनछ । तर यस किसिमको काय गर्नका लागि गाउँपालिकाको पूर्व स्वीकृति भन लिन पर्नेछ ।
- २) मर्चवारी गाउँपालिकामा ममत सम्भार सम्बन्धि कायलाइ व्यवस्थित रुपमा कार्यान्वयन गर्न तथा कोष व्यवस्थापनका लागि एक समितिको गठन गरिनेछ,
- ३) दफा (२) बमोजिम गठित समितिमा देहाय बमोजिमका पदाधिकारीहरू संयोजक तथा सदस्य रहनछन:
  - (क) गाउँपालिकाका अध्यक्ष - संयोजक
  - (ख) संयोजक पूर्वाधार विकास समिति - सदस्य
  - (ग) संयोजकले तोकेको १ जना महिला सहित २ जना कार्यपालिका सदस्य - सदस्य
  - (घ) प्रमुख पशासकीय अधिकृत -सदस्य सचिव
- ४) यस कायविधि बमोजिम गठित समितिको नियमित बैठकमा कामसँग सम्बन्धित कुन पनि व्यक्ति वा संस्थाको प्रतिनिधिलाइ आवश्यकता अनुसार आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।
- ५) बढीमा दुइ जना आमन्त्रित पदाधिकारीले पनि बैठकमा उपस्थित

भए वापत अन्य पदाधिकारीले पाए सरहको भत्ता तथा अन्य सुविधा पाउनेछ ।

६) आमन्त्रित पदाधिकारी वा व्यक्तिको मताधिकार हुन छैन ।

२५. समितिको बैठक :

- १) समितिको बैठक कम्तीमा चार महिनाको एकपटक र आवश्यक परेमा जुनसुकै बखत पनि बस्न सक्नेछ ।
- २) समितिको बैठक अध्यक्षको निर्देशनमा सदस्य-सचिवले बोलाउनेछ ।

२६. बैठकको निर्णय :

समितिको बैठकको निर्णय सर्वसम्मतिका आधारमा हुनेछ । मत विभाजन भएमा अध्यक्षको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

२७. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुन्छ:

- (क) आगामी आर्थिक वर्षमा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र मर्मत गरिन पन भौतिक संरचनाहरूको लागत सहितको विवरण संकलन गरी गाउँ सभामा पेश गर्न ।
- (ख) ऐन र नियमावली अनुसार कोषको खातामा जम्मा गर्न पन रकम समयमा न जम्मा गर्न व्यवस्था मिलाउन ।
- (ग) कोषको लागि वार्षिक रुपमा आवश्यक पर्ने, यसबाट आर्जन हुन र खच हुने रकमको कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गर्न ।
- (घ) कोषको आय-व्यय सम्बन्धी हरहिसाबको लेखापरीक्षण गराइ सो को लेखापरीक्षण पतिवेदन गाउँ कायपालिका मार्फत सभामा पेश गर्न ।
- (ङ) सचिवालय सञ्चालन गर्न आवश्यक पन कमचारीहरू लगायत खर्चको व्यवस्था कार्यालय बाट मिलाउन व्यवस्था गर्न ।
- (च) प्रत्येक महिनामा कोषमा जम्मा भएको तथा खच भएको रकमको यथाथ विवरण सार्वजनिक गर्न / गराउन ।
- (छ) समितिमा आवश्यक रकम जुटाउन तर्फ आवश्यक पहल गर्न ।
- (ज) विभिन्न सरकारी तथा अन्य निकायहरूसंग गाउँपालिकाको सहमतिमा कार्यक्रमहरू उपलब्ध गराउन तर्फ आवश्यक पहल गर्न ।
- (झ) श्रोतको व्यवस्थापन गर्न ।

२८. समितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

समितिका पदाधिकारीहरूको काम कर्तव्य र अधिकार दहायबमोजिम हुनेछ ।

(क) संयोजकका काम, कर्तव्य र अधिकार:

- १) समितिको बठकको अध्यक्षता गर्न ।
- २) कोषको सम्पूर्ण गतिविधिको नेतृत्व गर्न ।
- ३) कोष सम्बन्धी सम्पूर्ण उत्तरदायित्व बहन गर्न ।
- ४) आय व्ययको विवरण सहित समितिबाट पारित वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटमा समावश गरी गाउँ सभामा पेश गर्न व्यवस्था मिलाउन ।

(ख) सदस्य-सचिवका काम, कर्तव्य र अधिकार:

- १) कोषको सञ्चालन गर्न ।
- २) बैठकको निर्णय अभिलेख गरी राख्न ।
- ३) बैठकको निर्णय कार्यान्वयन गर्न ।
- ४) अध्यक्षको निर्देशन अनुसार कार्य सञ्चालन गर्ने, गराउन ।
- ५) कोषको सञ्चालन सम्बन्धी श्रेस्ता तथा चल अचल सम्पत्तिको जिम्मा लेखांकन गर्न / गराउन ।
- ६) वार्षिक आर्थिक प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन समितिमा पेश गर्न ।

(ग) सदस्यका काम, कर्तव्य र अधिकार:

- १) समितिको बठकमा नियमित रूपमा भाग लिने ।
- २) निर्णय कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न ।
- ३) कोषको प्रवर्द्धन र कार्यक्रमको हित हुन काय प्रस्ताव गर्न ।
- ४) अध्यक्षको निर्देशन अनुसार अन्य आवश्यक काय गर्ने, गराउन ।

परिच्छेद -५

ममत् सम्भार सम्बन्धी व्यवस्था

२९. ममत् सम्भारका प्रकार

ममत् सम्भारका प्रकार निम्नानुसारका हुनेछन् :

- १) नियमित ममत् सम्भार,
- २) पटके ममत् सम्भार,
- ३) आवधिक ममत् सम्भार,
- ४) आकस्मिक ममत् सम्भार,
- ५) रोकथाम मूलक ममत् सम्भार

६) विशेष मर्मत सुधार ।

३०. प्राथमिकताक्रम

ममत सम्भार कार्यका प्राथमिकता तोक्न काम समितिल प्राप्त तथ्यांक र वस्तुस्थितिका आधारमा गर्न भएता पनि साधारणतया उपलब्ध साधन र श्रोत समेतलाई ध्यान दिद निम्न प्राथमिकताका आधारमा प्राथमिकता तोकी कार्यसञ्चालन गरिन छ ।

क) आकस्मिक ममत सुधार,

ख) नियमित ममत सम्भार

ग) पटक ममत सुधार

घ) आधिक ममत सम्भार

ङ) रोकथाम मूलक ममत सम्भार , च) बाटो, नाली ममत सुधार ।

३१. मर्मत संभार उपभोक्ता समितिका कोष व्यवस्थापन

१) गाउँपालिकाल मर्मत संभार समितिका पहलमा स्थानीय सडक, खानेपानी, सिचाई मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिबाट परिचालन हुने गरी मर्मत सम्भार कोष स्थापना सक्नेछ । यस अतिरिक्त स्थानीय सडक, खानेपानी, सिचाई मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिल स्वीकृत विधान बमोजिम थप श्रोतहरु समेत जुटाई रकम संचय गर्न र कोषका परिचालन समेत गर्न सक्नेछ ।

२) यस मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिको कोषमा निम्नानुसार रकम जम्मा गरिनेछ :

क) गाउँपालिकाको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार तोकिएको मर्मत सम्भारका लागि विनियोजन हन रकम,;

ख) सवारी कर र जरिवाना रकम,

ग) पत्यक्ष लाभ प्राप्त गर्न घरपरिवार एवं अन्य उपभोक्ताहरुबाट प्राप्त नगद वा स्वेच्छिक श्रम वापतको रकम,

घ) सडक बोड नेपालबाट तोकिएको सडकलाई विनियोजित रकम मध्येबाट उपभोक्ता समिति मार्फत मर्मत सम्भार कार्यका लागि गाउँपालिका मार्फत उपलब्ध हुन रकम,

ङ) गाउँपालिकाको सहमतिमा विभिन्न आयोजनाहरुबाट उपभोक्ता समितिहरु मार्फत न तोकिएको मर्मत सम्भार कार्यमा पयोग गर्न शर्तमा छुट्याइएको रकम आदि ।

३) ममत सम्भार योजनाका लागि तल उल्लेखित कार्यहरु गर्न मर्चवारी गाउँपालिकाको प्रमुख दायित्व हुनेछ क. गाउँपालिका भित्रको

- सडकहरुको स्थिति विवरणका तयारी गर्न पर्नेछ,
ख. गाउँपालिका यातायात गुरुयोजनाको तयारी तथा अद्यावधिक गर्न ।

३२. वार्षिक मर्मत सम्भार योजना

गाउँपालिकाला निम्न विवरण सहितका निर्धारित ढाँचामा वार्षिक मर्मत सम्भार योजना तयार गरी गाउँ सभाबाट स्वीकृत गराई राख्नुपर्नेछ ।

- १) मर्मत सम्भार काय आवश्यक भएका सडकहरुका विवरण,
- २) मर्मत सम्भार कार्यका प्रकार
- ३) मर्मत सम्भार कार्यका प्राथमिकता,
- ४) मर्मत सम्भार कार्यका डिजाइन तथा लागत अनुमान,
- ५) उपलब्ध भौतिक सेवा तथा सुविधा र प्राविधिक श्रोतका जानकारी,
- ६) कार्यान्वय प्रक्रियाका किसिम
- ७) प्राथमिकीकरण अनुमानित तालिका,
- ८) मर्मत सम्भार काय योजना ।

३३. विभिन्न निकायहरुको भूमिका

गाउँपालिका स्तरीय मर्मत सम्भारको समुचित कार्यान्वयका लागि पालिकामा गाउँपालिकाका अतिरिक्त निम्न निकायहरुका पनि महत्वपूर्ण भूमिका रहनेछ :

- १) संघ तथा पदेश
- २) यस गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएका गाउँपालिका/नगरपालिका
- ३) उपभोक्ता समिति,
- ४) सडक मर्मत सम्भार उपभोक्ता समिति ।

परिच्छेद-६

विविध

३४. अनुगमन तथा मूल्यांकन

गाउँपालिकाको मर्मत सम्भार विशेष कोष परिचालनका सन्दर्भमा अनुगमन तथा मूल्यांकन व्यवस्था देहाय अनुसार गरिनेछ :

- (क) गाउँपालिकाको कार्यालयले यस कार्यक्रमको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्यांकन गर्दा बुदा न २७(२) बमोजिक गठित समितिसँग समन्वय गरी गर्न छ ।
- (ख) कार्यक्रम संचालन भै कार्यान्वयन भएकोमा प्राविधिक मूल्यांकनका आधारमा वा कार्यप्रगतिको आधारमा रनिङ्ग विलको भुक्तानि दिन

सकिनछ ।

- (ग) कार्यक्रमको अन्तिम किस्ता रकम अनुगमन तथा मूल्यांकनका आधारमा दिइने छ ।
- (घ) अनुगमन तथा मूल्यांकनका आधारमा कार्यक्रमहरूको जाँचपास तथा फरफारक गरिनछ ।
- (ङ) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी खर्चको व्यवस्था गाउँपालिकाको कार्यालयले मिलाउन पर्नेछ ।
- (च) उपभोक्ता समितिहरूबाट हुन मर्मत सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्दा विल भरपाइ लगायत विवरण संकलन काममा सम्म गर्न व्यक्तिहरूका हाजिरी तथा कार्यरत रहन समय र स्थानका विषयमा पनि हन पर्दछ ।

३५. विवरण सार्वजनिक गर्न पर्ने

मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि उपलब्ध गराएको रकमहरूको विवरण चौमासिक रूपमा सार्वजनिक गर्न पर्नेछ ।

३६. पुरस्कार वा प्रशंसापत्र प्रदान गर्न सक्न

राम्रो काम गर्न उपभोक्ता समिति तथा कमचारीहरूलाई मर्चवारी गाउँपालिकाले नगद पुरस्कार वा पशंसा पत्र दिन सक्नेछ ।

३७. जाँचपास र फरफारक

यस कार्यक्रम अन्तरगत संचालित स साना कायकमहरू पनि संपन्न भएपछि समयमा न जाँचपास गरी त्यसको फरफाराक गराउनु पर्नेछ ।

३८. प्रतिवेदन

समितिबाट भए गरेका काम कार्यहरूको पगति प्रतिवेदन नियमित रूपमा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्न पर्नेछ ।

३९. संशोधन तथा बचाउ

यस निर्देशिकामा उल्लेखित कुराहरूमा कुन संशोधन गर्न परेमा सम्बन्धित पचलित ऐन नियमको परिधिभिन्न रही गाउँ सभाले गर्न सक्नेछ । यस निर्देशिकामा उल्लेख गरिएका कुराहरूका हकमा यसै निर्देशिका अनुसार र उल्लेख नभएका कुराहरूका हकमा पचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ । निर्देशिकामा लेखिएका कुराहरू पचलित संघीय तथा प्रदेश कानूनसग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः निष्कृत

प्रमाणिकरण मिति: २०७६/०३/१० गते ।

आज्ञाले
खेत बहादुर खत्री
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

हुनेछ ।

०००

अनुसूची-१

(दफा ८ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

उजुरीको ढाँचा

न्यायिक समिति समक्ष पेश गरेको

निवेदन-पत्र

.....मर्चवारी जिल्ला .....मर्चवारी गाउँपालिका , वडा नं. ....मर्चवारी
.....मर्चवारी वस्ने .....
.....को छोरारछोरीरश्रीमति
वर्ष .....मर्चवारी को .....
.....निवेदक (प्रथम पक्ष)

विरुद्ध

.....मर्चवारी जिल्ला .....मर्चवारी गाउँपालिका , वडा नं.
.....मर्चवारी .....मर्चवारी वस्ने वर्ष .....मर्चवारी को
.....विपक्षी
(दोस्रो पक्ष)

विषय: सम्बन्ध विच्छेद

म निम्न वुँदाहरुमा लेखिए वमोजिम निवेदन गर्दछु न

१. म निवेदक र यस विवादको दोस्रो पक्षविच संवत् २०६९ सालमा सामाजिक परम्परा अनुसार विवाह गरिएको हो । विवाह भएपश्चात २ वर्षसम्म अर्थात २०७१ सालसम्म हामीविच सुमधुर दाम्पत्य जीवन रहेको थियो । हामीबाट २०७१ साल जेठमा १ छोराको समेत जायजन्म भएको छ । एक आपसमा लग्ने स्वास्नीविचको सहमति र सहकार्यमा छोरा जन्मेपछी क्रमशः समस्या देखिदै जान थाल्यो । २०७१ सालको तिहारमा माइत गएपछी उनी घर आइनन् । पटक पटक घर आउन फोनबाट अनुरोध गरें । २ पटकसम्म लिन गएँ । तर निजले तिमीसँग मेरो जीवन चल्न सक्दैन, म घर जान सक्तिन, तिमी जे गर्नुपर्छ गर भनि ठाडो जवाफ दिन थालिन । के कारणले यस्तो हुन गयो भनि सोध्दा अव तिम्रो र मेरो सम्बन्ध छैन आफुखुसी गर र मलाई सम्पर्क नगर,गरेमा राम्रो हुँदैन भनि धाक धम्की र त्रास मसेत दिइन । लामो समयसम्म मन फर्केला र घर आउलिन भनि पर्खी वसेँ तर आईनन । करिव ३ वर्षपछी अर्थात २०७४ साल भाद्र महिनामा पुनः लिन गएँ तर विपक्षी मसँग बोल्दै नवोली घरभित्र छिरिन र साला जेठान पठाईशारीरिक आक्रमण गर्ने सम्मको कार्य गरी मलाई तथानाम गालि गलौच गरे । मुश्किलले

ज्यान जोगाई निराश भएर घर फर्किएँ र अब दोस्रो पक्षश्रीमती मसँग पुनः फर्कि आउने र दाम्पत्य जीवन सुमधुर हुने सम्भावना नभएकोले पारिवारिक विवाद निरुपणका लागि यो निवेदन दिन आएको छु ।

२. यस समितिबाट दोस्रो पक्ष भिकाई जे जो वुभनुपर्छ वुभी विवाद निरुपण गराईपाउँ ।
३. यस गाउँपालिका बाट जारी भएको स्थानीय न्यायिक कार्यविधिको दफा ....वमोजिम निवेदन दस्तुर रु ....., दोस्रो पक्ष १ जनालाई म्याद सूचना दस्तुर रु ....., पाना २ को निवेदनको प्रतिलिपी दस्तुर रु .....मर्चवारी समेत गरी जम्मा रु .....यसै निवेदनसाथ दाखिल गरेको छु ।
४. यो निवेदन स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ४७(२) अनुसार यसै समितिको अधिकारक्षेत्रभित्र पर्दछ ।
५. यो निवेदन हदम्यादभित्रै छ र म निवेदकलाई यस विषयमा निवेदन दिने हकदैया प्राप्त छ ।
६. यस विषयमा अन्यत्र कहीं कतै कुनै निकायमा कुनै प्रकारको निवेदन दिएको छैन ।
७. यसमा दोस्रो पक्षको माइती तर्फका र मेरो घर तर्फका परिवारका सदस्यहरु भिकाई थप व्यहोरा वुभन्न सकिनेछ ।
८. यसमा लेखिएका व्यहोरा ठिक साँचो सत्य हुन, भुठा ठहरे कानून वमोजिम संजाय भोग्न तयार छु ।

निवेदक

नाम: ..... मर्चवारी

इति संवत् .....मर्चवारी साल..... महिना ..... गते .....रोज शुभम् ।

अनुसूची-२

(दफा ९ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

उजुरी दर्ता गरेको निस्साको ढाँचा

श्री .....

.....मर्चवारी ।

विषय: उजुरी दर्ताको निस्सापत्र सम्बन्धमा ।

.....मर्चवारी बस्ने तपाइ .....मर्चवारी ले

.....मर्चवारी बस्ने .....मर्चवारी विरुद्धमा

.....मर्चवारी भनी उजुरी दर्ता गर्न ल्याएकोमा आजको

मितिमा दर्ता गरी दर्ता नं. ....मर्चवारी कायम भएकोले यो निस्सा जारी

गरिदिएको छ ।

अधिकृत कर्मचारी

दस्तखत : .....

मिति :.....

अनुसूची-३

(दफा ९ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

तारिख भरपाई

न्यायिक समिति

मर्चवारी गाउँपालिकारनगरपालिकामा खडा गरिएको तारेख भरपाई

वादी

.....

प्रतिवादी

.....मर्चवारी

मुद्दा .....

मिति .....मर्चवारी मा .....मर्चवारी काम भएको
ले सोही दिन .....मर्चवारी बजे यस न्यायिक समितिकार्यालयमा उपस्थित
हुनेछु भनी सही गर्ने .....

वादी .....मर्चवारी

.....

प्रतिवादी

इति संवत् .....मर्चवारी साल.....महिना.....गते...
.....रोज शुभम् ।

अनुसूची-४
(दफा ९ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)
तारिख पर्चा
न्यायिक समिति
मर्चवारी गाउँपालिकारनगरपालिका
बाट जारी भएको तारेखको पर्चा

वादी

प्रतिवादी

.....

.....

मुद्दा: .....

मिति .....मर्चवारी मा .....मर्चवारी काम गर्न .....मर्चवारी
बजे हाजिर हुन आउनुहोला ।

फाँटवालाको दस्तखत
मिति .....

अनुसूची-५

(दफा १५ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

प्रतिवादको ढाँचा

लिखित जवाफको नमूना

न्यायिक समिति समक्ष पेश गरेको

लिखित जवाफ

प्रथम पक्ष

.....जिल्ला.....मर्चवारी गाउँपालिका वडा
नं.....मर्चवारी वस्ने .....को.....मर्चवारी
(नाता सम्बन्ध उल्लेख गर्ने) वर्ष .....मर्चवारी
को.....लिखित जवाफ प्रस्तुतकर्ता

दोस्रो पक्ष

.....मर्चवारी जिल्ला.....मर्चवारी गाउँपालिका , वडा नं.
.....मर्चवारी वस्ने .....को छोरा वर्ष
.....मर्चवारी को .....विपक्षी
(निवेदक)

विषय: सम्बन्ध विच्छेद ।

म निम्न वुँदाहरुमा लेखिए वमोजिम निवेदन गर्दछु :

१. म लिखित जवाफ प्रस्तुतकर्ता र विपक्षी निवेदकविच संवत् २०६९ सालमा सामाजिक परम्परा अनुसार विवाह भएको व्यहोरा ठिक हो । हामीबाट २०७१ साल जेठमा १ छोराको समेत जायजन्म भएको ठिक हो । २०७१ सालको तिहारमा माइत गएपछी म घर नफर्केको, पटक पटक घर आउन फोनबाट अनुरोध गरेको, २ पटकसम्म लिन आएको तर म घर नगएको,मैले विपक्षी निवेदकलाई दाम्पत्य जीवन चल्न नसक्ने भनेको र मेरा दाईभाईले शारीरिक आक्रमण गर्ने सम्मको कार्य गरेकोभनि कपोलकल्पित भुठाना र हुँदै नभएका निराधार व्यहोरा उल्लेख गरी विवाद गरेको कुरा उल्लेख गर्न चाहान्छु ।
२. मलाई विपक्षी निवेदक समेत मिली गालि गलौच, डर, धाक, धम्की देखाई हातपात गरी घरबाट निकाला गरेपछी म माइतीमा आई बसेकी हुँ । विवाह भएको केही वर्षपछी विना कारण ममाथी विभिन्न किसिमका आरोप लगाई अपमान गर्ने, गाली गलौच गर्ने लगायतका कामहरु हुँदैगए । परिवारका अन्य सदस्यहरुले म माथी घृणा गर्ने, बोलचाल नगर्ने जस्ता कार्य गरेपनि

विपक्षीबाट केही समय मलाई नै समर्थन र सहयोग गर्दै आएका थिए तर पछि विपक्षी निवेदक समेत उनिहरूसँगै मिले र मलाई जवरजस्त गरबाट निकाल्ने कार्यमा सहभागी भए । के कुन कारणले वा मेरो के गल्तीले यसो गरेका हुन भनि वुभ्दा बेलाबेला दाइजो नल्याएको भनि माइती पक्षसमेतको आलोचना गर्ने गरेका थिए । सायद उनिहरुलाई दाइजोकै लोभका कारण मलाई घरबाट निकालीदिएका हुनुपर्दछ । मैले कुनै गल्ती नगरेको र विपक्षी लोग्नेसँग पूर्ववत माया, सद्भाव र सम्मान यथावत रहेकोले लोग्ने स्वास्नीको सम्बन्ध यथावत कायम गरीपाउँ ।

३. घरबाट जवरजस्त निकालेपछि ४ महिनाको नावालक छोरा काखी च्यापेर माइती आएको भण्डै ३ वर्षसम्म वेखवर, सम्पक्विहिन वसी अहिले एक्कासी सम्बन्ध विच्छेदको माग गरी निवेदन दिनु आफैँमा आश्चर्यजनक लागेको छ, सत्य तथ्य वुभ्ति कानून वमोजिम गरिपाउँ ।
४. ....बाट जारी भएको स्थानीय न्यायिक काय्विधीको दफा ....वमोजिम लिखित जवाफ वापत दस्तुर रु .....यसै निवेदनसाथ दाखिल गरेको छु ।
५. यो लिखित जवाफ म्यादभित्रै लिई म आफैँ उपस्थित भएको छु ।
६. यस विषयमा अन्यत्र कहीं कतै कुनै निकायमा कुनै प्रकारको निवेदन दिएको छैन ।
७. यसमा लेखिएका व्यहोरा ठिक साँचो सत्य हुन, भुठा ठहरे कानून वमोजिम संजाय भोग्न तयार छु ।

निवेदक

नाम: .....

इति संवत् ..... साल ..... महिना ..... गते रोज शुभम् ।

अनुसूची-६

(दफा २० को उपदफा (६) संग सम्बन्धित)

न्यायिक समितिबाट जारी भएको

म्याद सूचना

.....वस्ने .....

.....को नाउँमा .....मर्चवारी गाउँप(

ालिका कार्यालयबाट जारी भएको १५ (पन्ध्र) दिने सूचना

.....वस्ने .....

.....ले तपाईंको विरुद्ध .....विवाद परे

को भनि निवेदन दर्ता गरेको हुँदा सो को प्रतिलिपी यसै साथ पठाईएको छ ।

अतः तपाईंले यो म्याद बुझेको वा रित पूर्वक तामेल भएको मितिले १५(पन्ध्र)

दिन भित्रमा आफ्नो भनाइ सहित आफैँ वा कानून वमोजिमको वारेश मार्फत

यस कार्यालयमा हाजिर हुन आउनुहोला । अन्यथा कानून वमोजिम हुने व्यहोरा

जानकारी गराईन्छ ।

इति सम्बत.....साल.....महिना.....गते

रोज.....शुभम.....मर्चवारी ।

अनुसूची-७

(दफा ४२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्णयको ढाँचा

.....मर्चवारी न्यायिक समिति

संयोजक श्री.....

सदस्य श्री.....

सदस्य श्री.....

निर्णय

संवत् ..... सालको निवेदन नं.....

विषय वलेसीबाट पानी झारेको ।

..... जिल्ला .....मर्चवारी गाउँपालिका वडा
नं.....मर्चवारी .....वस्ने
.....प्रथम पक्ष

विरुद्ध

..... जिल्ला ..... मर्चवारी गाउँपालिका वडा नं.....मर्चवारी
.....वस्ने ..... दोस्रो
पक्ष

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४७(१)अ वमोजिम निवेदन दर्ता भई सोही ऐनको दफा ४६ वमोजिम गठन भएको न्यायिक समिति समक्ष प्रस्तुत हुन आएको मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र निर्णय यस प्रकार छः

(१) मर्चवारी गाउँपालिका वडा नं. .... नक्सा सिट नं.मर्चवारी कि.नं.....क्षे.फ.....को घरजग्गामा पश्चिम तर्फका कि.नं.....का संधियार विपक्षी .....ले घर बनाउँदा आफ्नो घरजग्गामा सिमानासम्म आई जोडि बनाएको तर छत तथा वलेसीको पानी आफ्नो घर कम्पाउण्डभित्र झार्नेगरी बनाएको हुँदा सो वलेसी वन्द गराइपाउँ भन्ने निवेदकको निवेदन व्यहोरा ।

(२) .....मर्चवारी गाउँपालिकाबाट प्रचलित भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड वमोजिम इजाजत प्राप्त गरी भवनको नक्सा समेत स्वीकृत गराई सो नक्सा वमोजिम भवन निर्माण गरेको हुँ । विपक्षी निवेदकले भने वमोजिम आफ्नो घरको छत तथा वलेसीको पानी निजको घर कम्पाउण्डभित्र झार्ने नगरेको आफ्नै घरजग्गामा झार्ने गरेको हुँदा झुठा

निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने प्रत्यर्थीको लिखित जवाफ ।

- (३) .....मर्चवारी गाउँ/नगर/उपमहानगर/महानगर पालिकाबाट स्थलगत निरिक्षण तथा सर्वेक्षण गर्न गएका प्राविधिक टोलिले स्थलगत निरिक्षण गरी मिति.....मा पेश गरेको स्केच सहितको प्रतिवेदनबाट प्रत्यर्थीको घरतर्फबाट छत तथा वलेसीको पानी खस्दा निवेदकको घर कम्पाउण्डभित्र पर्ने गरेको देखिन्छ भन्ने व्यहोरा उल्लेखित भएको ।
- (४) विवादका दुवै पक्षलाई मेलमिलाप गराउने प्रयोजनका लागि.....मर्चवारी गाउँपालिका वडा नं.....,.....मर्चवारी मा रहेको मेलमिलाप केन्द्रमा पठाउँदा मेलमिलाप हुन नसकी फर्कि आएको ।

निर्णय

दुवै पक्षलाई सुनुवाईको लागि आज पेशी तोकिएकोमा विवादका सम्बन्धित पक्षहरु स्वयमं तथा निजहरुबाट नियुक्त गरेका कानून व्यवसायीहरु समेतको भनाई सुनी पुनः मिलापत्र गर्नुहोस भनि सम्झाउँदा बुझाउँदा पनि मिलापत्र गर्न मञ्जुर नगर्नु भएकोले फाइलमा संलग्न प्रमाण कागजहरुको समेत मूल्याङ्कन गरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४९(२) बमोजिमनिर्णय दिनुपर्ने हुन आई निर्णयतर्फ विचार गर्दा निवेदकको कि. नं....को पश्चिमतर्फ प्रत्यर्थीको कि.नं....को घरजग्गा जोडिएर रहेकोमा विवाद देखिएन । निवेदकको भनाई अनुसार आफ्नो घर कम्पाउण्डभित्र प्रत्यर्थीको छत तथा वलेसीको पानी झारेको हो होइन भनि स्थलगत रुपमै जाँचवुझ गरी प्राविधिक प्रतिवेदन पेश गर्न कार्यालयबाट खटि गएका प्राविधिक कर्मचारीले मिति.....मा पेश गरेको स्केच सहितको प्राविधिक प्रतिवेदन समेतबाट निवेदकको माग दावी बमोजिम आफ्नो घर कम्पाउण्डभित्र प्रत्यर्थीको छत तथा वलेसीबाट पानी झर्ने गरेको भन्ने पुष्टि हुने देखिन्छ । प्रत्यर्थीले यस कार्यालयबाट पारित गरेको नक्सामा समेत छत तथा वलेसीको पानी आफ्नै घरजग्गामा झार्ने भनि देखाईएको र निवेदकको घर कम्पाउण्डभित्र पानी झार्न पाउनुपर्छ भनि प्रत्यर्थीले दावी विरोध गर्न समेत नसकेको र प्रचलित कानून र प्रचलनबाट समेत अर्काको घर कम्पाउण्डभित्र आफ्नो छत तथा वलेसीको पानी झार्न पाउने नदेखिएको हुँदा निवेदकको माग बमोजिम प्रत्यर्थीले आफ्नो छत तथा वलेसीबाट आफ्नै घर जग्गामा पानी झार्ने प्रवन्ध गर्नुपर्ने देखिन्छ । निवेदकको घर कम्पाउण्डमा पानी झार्न नपाउने ठहर्छ । सो ठहर्नाले तपशिल बमोजिम गर्नु ।

तपशिल

१. सरोकारवालाले नक्कल माग गर्न आएमा नियमानुसार दस्तुर लिई नक्कल दिनु ।
  २. यो निर्णयमा चित्त नवुझे ३५ दिनभित्र .....जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन गर्न जानु भनि प्रत्यर्थीलाई सुनाईदिनु ।
  ३. म्यादभित्र पुनरावेदन नपरेमा कानून बमोजिम निर्णय कार्यान्वयन गर्नु रगराउनु ।
- इति संवत् .....मर्चवारी
साल.....महिना.....गते.....रोज शुभम् ।

अनुसूची-८
(दफा ४८ को सँग सम्बन्धित)
अन्तरिम संरक्षणात्मक आदेशको नमूना

.....मर्चवारी न्यायिक समिति
संयोजक श्री.....
सदस्य श्री.....
सदस्य श्री.....

आदेश

संवत .....मर्चवारी सालको निवेदन नं.....
विषय: पिडितलाई उपचार गराउने सम्बन्धमा ।
.....मर्चवारी जिल्ला .....मर्चवारी गाउँपालिका
वडा नं.....मर्चवारी .....वस्ने
.....प्रथम पक्ष

विरुद्ध

.....मर्चवारीजिल्ला .....मर्चवारीगाउँपालिका वडानं.....मर्चवारी
.....वस्ने .....दोस्रो पक्ष यसमा निवेदकको माग
वमोजिम .....जिल्ला वडा नं.....मर्चवारी
वस्ने .....को नाति .....को छोरारछोरी वर्ष
.....मर्चवारी को .....ले आफुलाई असाध्य रोग लागि नियमित
रुपमा हप्ताको २ पटक मृगौला डायलोसिस गर्न चिकित्सकले शिफारिस
गरेकोमा एकाघरका छोरा वर्ष .....मर्चवारी को .....ले
नियमित रूपमा डायलोसिस गर्न अटेर गरेको, घरि घरि रुपैया नभएको वहाना
गर्ने गरेको, कहिले कहिले कार्यालयको कामको व्यस्तताले फुर्सद नमिलेको
आदि कारण जनाई आफुले नियमित प्राप्त गर्नुपर्ने स्वाथ्य सेवा प्राप्त गर्न
नसकेको हुँदा आफ्नो जीवन भनभन खतरायुक्त बन्दै गएको भनि अस्पतालको
चिकित्सकको पुर्जा र शिफारिस सहित पेश हुन आएको निवेदन उपर प्रारम्भिक
रुपमा जाँचवुझ गर्दा व्यहोरा मनासिव देखिएको हुँदा हाललाई निवेदकको
लागि चिकित्सकले शिफारिस गरे वमोजिम हरेक हप्ता २ पटक डायलोसिस
गर्नु गराउनु तथा निजको स्वाथ्य लाभका लागि आवश्यक अन्य प्रबन्ध समेत
मिलाउनु भनि स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४९(८) वमोजिम
विपक्षी .....को नाममा यो अन्तरिम संरक्षणात्मक आदेश जारी

गरिदिएका छौं । यो आदेश मिसिल सामेल राखी विपक्षीलाई लेखी पठाईदिनु । यो आदेश अनुसार उपचार भएको जानकारी प्राप्त गरी मिसिल सामेल राख्नु र नियमानुसार पेश गर्नु ।

ईति संवत् .....मर्चवारी साल .....महिना....गते रोज..शुभम् ।

अनुसूची-९

(दफा ५३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

मिलापत्रको लागि निवेदनको ढाँचा

.....गाउँपालिका न्यायिक समितिसमक्ष पेश गरेको मिलापत्रको संयुक्त निवेदनपत्र.....मर्चवारी जिल्ला. ....मर्चवारी गाउँपालिका , वडा नं. ....मर्चवारी .....मर्चवारी वस्ने .....को छोरारछोरीरश्रीमति वर्ष .....मर्चवारी को .....निवेदक (प्रथम पक्ष)

विरुद्ध

.....मर्चवारी जिल्ला. ....मर्चवारी गाउँपालिका , वडा नं. ....मर्चवारी .....मर्चवारी वस्ने वर्ष .....मर्चवारी को .....लिखित जवाफकतृ (दोस्रो पक्ष)

विषय: सम्बन्ध विच्छेद ।

हामी निवेदक निम्न लिखित निवेदन गर्दछौं:

१. हामीविच संवत् २०६९ सालमा सामाजिक परम्परा अनुसार विवाह गरिएकोमा करिव २ वर्षसम्म सुमधुर दाम्पत्य जीवन रहेको थियो । हामीबाट २०७१ साल जेठमा १ छोराको समेत जायजन्म भएको, सोहि वर्ष २०७१ सालको तिहारमा माइत गएपछी घर नआएको, पटक पटक घर आउन फोनबाट अनुरोध गरेको, लिन गएको तर उल्टै कुटपिट गरी पठाएको भनि निवेदकको निवेदन परेको ।
२. आफुलाई दाइजो नल्याएको निउँबाट घरमा हेला गरेको, अपमान गरी जवरजस्त घरबाट निकाला गरेको हो । आफु खुशीले माइत गई वसेको होइन अभूपनि लोग्नेप्रति आफ्नो यथावत माया, सद्भाव र सम्मान रहेकोले लोग्ने स्वास्नीको सम्बन्ध यथावत कायम गराईपाउँ भन्ने प्रत्यर्थीको लिखित जवाफ रहेको ।
३. हामी भगडा गरि आयौं, केहीवर्ष लोग्ने स्वास्नी छुटिएर वस्यौं, हामीबाट एक सन्तानको जायजन्म समेतभैसकेको छ । घरमा सामान्य घरायसी विषयले मनमुटाव भई लोग्ने स्वास्नी अलग अलग वसेकोमा .....मर्चवारी गाउँपालिकानगरपालिकारउपमहानगरपालिकारमहानगरपालिकाको

न्यायिक समिति मार्फत वडा नं. ....मर्चवारी अन्तर्गतको
 .....मर्चवारी मेलमिलाप केन्द्रमा मेलमिलापकर्ता
 .....को पहलमा एक आपसमा छलफल गरी मिली आएको
 व्यहोरा यो छ की विगतमा जे जस्ता विषयमा असमझदारी तथा वेमेल
 भएको भएतापनी हामीविच एक अर्काप्रति विश्वास, सदभाव र प्रेम कायमै
 रहेकोले लोग्ने स्वास्नीको सम्बन्ध विच्छेद गरी पाउँ भन्ने निवेदन दावी
 छोडि पुनः सुमधुर सम्बन्धका साथ दाम्पत्य जीवनलाई व्यवस्थित ढंगले
 अगाडि बढाउने छौं । निवेदकको घरमा तत्काल लोग्ने स्वास्नी मिलि
 वस्ने वातावरण नहुने भएकोले छुट्टै ठाउमा डेरा लिई वस्न हामी दुवै पक्ष
 सहमत भएकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४७ (२)
 वमोजिम यो मिलापत्रको संयुक्त निवेदन पेश गरेका छौं , लेखिए वमोजिम
 मिलापत्र गरी पाउँ ।

४. ....गाउँपालिका स्थानीय न्यायिक कार्यविधी वमोजिम यो
 मिलापत्रको संयुक्त निवेदन दस्तुर वापत रु .....यसैसाथ संलग्न छ ।
५. यसमा लेखिएका व्यहोरा ठिक साँचो हुन, भुटा ठहरे कानून वमोजिम
 सहुंला वुभाउँला ।

निवेदकहरु

.....मर्चवारी प्रथम पक्ष
 .....मर्चवारी दोस्रो पक्ष

इति संवत् .....मर्चवारी साल.....महिना.....गते...
 .....रोज शुभम् ।

अनुसूची-१०

(दफा ५३ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

मिलापत्रको ढाँचा

.....गाउँपालिका न्यायिक समितिसमक्ष पेश गरेको मिलापत्रको
संयुक्त निवेदनपत्र .....मर्चवारी जिल्ला.....गाउँपालिका , वडा नं.
.....मर्चवारी .....मर्चवारी वस्ने .....
.....को छोरारछोरीरश्रीमति वर्ष .....को .....
.....निवेदक (प्रथम पक्ष)

विरुद्ध

..... जिल्ला. ....मर्चवारी गाउँपालिका , वडा नं
लिखित जवाफकर्ता.....को .....वस्ने वर्ष.....
.....मर्चवारी (दोस्रो पक्ष)

विषय: सम्बन्ध विच्छेद ।

हामी निवेदक निम्न लिखित निवेदन गर्दछौं र

१. हामीविच संवत् २०६९ सालमा सामाजिक परम्परा अनुसार विवाह गरिएकोमा करिव २ वर्षसम्म सुमधुर दाम्पत्य जीवन रहेको थियो । हामीबाट २०७१ साल जेठमा १ छोराको समेत जायजन्म भएको, सोहि वर्ष २०७१ सालको तिहारमा माइत गएपछी घर नआएको, पटक पटक घर आउन फोनबाट अनुरोध गरेको, लिन गएको तर उल्टै कुटपिट गरी पठाएको भनि निवेदकको निवेदन परेको ।
२. आफुलाई दाइजो नल्याएको निउँबाट घरमा हेला गरेको, अपमान गरी जवरजस्त घरबाट निकाला गरेको हो । आफु खुशीले माइत गई वसेको होइन अझपनि लोग्नेप्रति आफ्नो यथावत माया, सद्भाव र सम्मान रहेकोले लोग्ने स्वास्नीको सम्बन्ध यथावत कायम गराईपाउँ भन्ने प्रत्यर्थीको लिखित जवाफ रहेको ।
३. हामी भ्रगडा गरि आयौं, केहीवर्ष लोग्ने स्वास्नी छुटिएर वस्यौं, हामीबाट एक सन्तानको जायजन्म समेतभैसकेको छ । घरमा सामान्य घरायसी विषयले मनमुटाव भई लोग्ने स्वास्नी अलग अलग वसेकोमा ..... गाउँपालिका को न्यायिक समिति मार्फत वडा नं. .... मर्चवारी अन्तर्गतको ..... मर्चवारी मेलमिलाप केन्द्रमा मेलमिलापकर्ता ..... को पहलमा एक

आपसमा छलफल गरी मिली आएको व्यहोरा यो छ की विगतमा जे जस्ता विषयमा असमझदारी तथा वेमेल भएको भएतापनी हामीविच एक अर्काप्रति विश्वास, सदभाव र प्रेम कायमै रहेकोले लोग्ने स्वास्नीको सम्बन्ध विच्छेद गरी पाउँ भन्ने निवेदन दावी छोडि पुनः सुमधुर सम्बन्धका साथ दाम्पत्य जीवनलाई व्यवस्थित ढंगले अगाडि वढाउने छौं । निवेदकको घरमा तत्काल लोग्ने स्वास्नी मिलि वस्ने वातावरण नहुने भएकोले छुट्टै ठाउमा डेरा लिई वस्न हामी दुवै पक्ष सहमत भएकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४७ (२) वमोजिम यो मिलापत्रको संयुक्त निवेदन पेश गरेका छौं , लेखिए वमोजिम मिलापत्र गरी पाउँ ।

- ४..... गाउँपालिका/नगरपालिका/उपमहानगरपालिका/महानगरपालिका स्थानीय न्यायिक कायविधी वमोजिम यो मिलापत्रको संयुक्त निवेदन दस्तुर बापत रु .....यसैसाथ संलग्न छ ।
५. यसमा लेखिएका व्यहोरा ठिक साँचो हुन्, भुठा ठहरे कानून वमोजिम सहुँला वुभाउँला ।

निवेदकहरु

.....मर्चवारी प्रथम पक्ष
 .....मर्चवारी दोस्रो पक्ष

इति संवत् .....मर्चवारी साल.....महिना.....गते...
 .....रोज शुभम् ।

अनुसूची-११

(दफा ६० को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)
मेलमिलापकर्तामा सूचीकृत हुने निवेदन ढाँचा
न्यायिक समिति
मर्चवारी गाउँपालिका समक्ष पेश गरेको निवेदन

फोटो

विषय: मेलमिलापकर्तामा सूचीकृत हुन पाउँ ।

प्रस्तुत विषयमा तपसिलमा उल्लेखित कागजातहरूको प्रतिलिपी साथै राखी गाउँपालिकारनगरपालिकाको न्यायिक समिति अन्तर्गतका मेलमिलाप केन्द्रमा सूचीकृत भई मेलमिलाप गराउन अनुमती पाउँ भनी निवेदन गर्दछु ।
तपसिल

- १) नागरिकता प्रमाणपत्रको छाँयाकपी,
- २) स्नातक तहसम्म उत्तिर्ण गरेको शैक्षिक प्रमाणपत्रको छाँयाकपी,
- ३) मेलमिलापकर्ताको तालिम प्राप्त गरेको प्रमाणपत्रको छाँयाकपी,
- ४) मेलमिलाप सम्बन्धी अनुभव र
- ५) व्यक्तिगत विवरण (Bio- data)

निवेदक

नाम थर: .....

दस्तखत: .....

मिति: .....

अनुसूची-१२

(दफा ७६ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)
गाउँपालिकाको न्यायिक समिति समक्ष पेश गरेको
भरिभराउको निवेदन पत्र

विषय: भरिभराई पाउँ भन्ने वारे ।

.....वस्ने..... निवेदक/वादी/प्रतिवादी

विरुद्ध

.....वस्ने..... विपक्षी/वादी/प्रतिवादी

मुद्दा

म निवेदक निवेदन वापत रु १०१- दस्तुर साथै राखी निम्न व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

१. उपरोक्त विपक्षी संगको उल्लेखित मुद्दा यस गाउँपालिका/नगरपालिकाको न्यायिक समितिको मिति.....को निर्णय बमोजिम मैले यस कार्यालयमा राखेको दस्तुर/रकम मिति.....को श्री.....जिल्ला अदालतको फैसला बमोजिम मैले भरी भराई पाउने ठहर भएको हुँदा उक्त रकम भरी भराई पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु ।
२. मैले यस कार्यालयमा जम्मा गरेको दस्तुर/रकमको भरपाई/रसिद/भौचरको सक्कलै प्रति र सम्मानीत श्री.....जिल्ला अदालतको अन्तिम फैसलाको छायाकपी यसै साथ संलग्न छ ।
३. यसमा लेखिएको व्यहोरा ठिक हो, भुठा ठहरे सहुँला बुझाउला ।

निवेदक

निज.....

ईति संवत.....साल.....महिना.....गते.....रोज

शुभम् ।

अनुसूची-१३

(दफा ७७ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

चलन चलाउने निवेदन

.....गाउँपालिकामा पेश गरेको

निवेदन पत्र

विषय: चलन चलाई पाउँ भन्ने वारे ।

.....वस्ने.....निवेदक/वादी/प्रतिवादी

विरुद्ध

.....वस्ने.....विपक्षी/वादी/प्रतिवादी

मुद्दा

म निवेदक निवेदन बापत रु १०१- दस्तुर साथै राखी निम्न व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

१. उपरोक्त विपक्षीसंगको उल्लेखित मुद्दा यस गाउँपालिका/नगरपालिकाको न्यायिक समितिबाट मिति.....मा निर्णय भई उक्त घर जग्गा (वा जुन सम्पत्ति भोग गर्न पाउने गरी निर्णय भएको छ सो सम्पत्ति वा वस्तु उल्लेख गर्ने) मेरो हक भोग र स्वामित्वको हुने ठहर भएकोमा श्री...मर्चवारी जिल्ला अदालतमा विपक्षीले पुनरावलोकन गरेकोमा सम्मानीत अदालतबाट समेत मिति.....मर्चवारी मा निर्णय हुँदा न्यायिक समितिकै निर्णयलाई सदर गरी मेरो हक भोग कायम गरेको हुँदा सो मेरो हक भोगको कायम भएको सम्पत्ति रहेको हुँदा शिघ्रातिशिघ्र मलाई उक्त सम्पत्ति चलन चलाई पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु ।
२. यसै निवेदन साथ देहायका कागजातहरु संलग्न गरेको छु ।
  - क. न्यायिक समितिले मिति.....मा गरेको निर्णयको छाँयाँकपी
  - ख. श्री.....जिल्ला अदालतले गरेको मिति.....को सदर फैसलाको छाँयाँकपी
  - ग. यस विवाद सम्बद्ध मिसिल यसै कार्यालयमा रहेको छ ।
  - घ. लेखिएको व्यहोरा ठिक साँचो छ, भुठा ठहरे कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।

निवेदक

निज.....

ईति संवत्.....साल.....महिना.....गते.....रोज
शुभम् ।

अनुसूची-१४

(दफा ७९ को उपदफा (४) संग सम्बन्धित)

सम्पति रोक्काको आदेश

.....मर्चवारी न्यायिक समिति

संयोजक श्री.....

सदस्य श्री.....

सदस्य श्री.....

आदेश

संवत .....मर्चवारी सालको निवेदन नं.....

विषय: सम्पति हस्तान्तरण रोक्का

.....मर्चवारी जिल्ला. ....मर्चवारी गाउँपालिकानगरपालिकारउपमहा

नगरपालिकारमहानगरपालिका, वडा नं. ....मर्चवारी .....मर्चवारी वस्ने

.....

को छोरारछोरीरश्रीमतिवर्ष .....मर्चवारी को.....

.....निवेदक (प्रथम पक्ष)

विरुद्ध

..... जिल्ला ..... गाउँपालिका, वडा नं.... विपक्षी (दोश्रो पक्ष).....

वस्ने .... वर्ष..... को यसमा निवेदकको माग बमोजिम ..... जिल्ला

.....मर्चवारी .....गाउँपालिका, वडा नं.मर्चवारी क्षे.फ.....कि.नं.....मर्चवारी

जग्गामा बनेको.....को नाममा रहेको अवण्डाको.....वर्गफिटको

चार तल्ले घर र लिंग लगापात समेत विपक्षी...सम्पति निज विपक्षीबाट

अन्य अंशियारहरुको मन्जुरी विना हक हस्तान्तरण हुन सक्ने आशंका गरी

निवेदकले दिएको निवेदन उपर प्रारम्भिक रूपमा जाँचबुझ गर्दा व्यहोरा मनासिव

देखिएको हुँदा हाललाई प्रत्यर्क्षी को नाममा रहेको उल्लिखित घरजग्गाको हक

हस्तान्तरण गर्न सिफारिस नदिन वडालाई र अर्को आदेश नभएसम्मका लागि

उक्त घरजग्गाको हक हस्तान्तरण नगर्नु रगर्न नदिनु भनी मालपोत कार्यालयको

नाममा समेत स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४९ (६) बमोजिम

यो रोक्काको आदेश जारी गरिदिएका छौं । यो आदेश मिसिल सामेल राखी

सम्बन्धित कार्यालयहरुमा पठाईदिनु । यो आदेश अनुसार रोक्का भएको जानकारी

प्राप्त गरी मिसिल सामेल राख्नु र नियमानुसार पेश गर्नु ।

ईति संवत.....साल.....माहिना.....गते'.....रोज शुभम् ।

अनुसूची-१५

(दफा ८८ को उपदफा (६) संग सम्बन्धित)

नक्कलको लागि निवेदन

न्यायिक समिति

.....मर्चवारी गाउँपालिका / नगरपालिकामा पेश गरेको

निवेदन पत्र

विषय: नक्कल पाउँ भन्ने बारे ।

.....मर्चवारी बस्ने .....मर्चवारी निवेदक/वादी/प्रतिवादी

विरुद्ध

.....मर्चवारी बस्ने .....मर्चवारी विपक्षी/वादी/प्रतिवादी

मुद्दा: .....

.....मर्चवारी ।

म निवेदक निवेदन दस्तुर वापत रु. १०।- साथै राखी निम्न व्यहोरा निवेदन गर्दछु:

(१) उपरोक्त विपक्षीसँगको उल्लेखित मुद्दामा अध्ययनको लागि देहायका कागजातहरु आवश्यक परेको हुँदा प्रमाणित प्रतिलिपी पाउँ भनी यो निवेदन साथ उपस्थित भएको छु । अतः नक्कलको प्रमाणित प्रतिलिपी पाउँ ।

देहाय

क).....

ख).....

ग).....

घ) .....

ङ) .....

२) लेखिएको व्यहोरा ठिक साँचो छ, भुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।

निवेदक

निज .....

इति सम्बत्..... साल ..... महिना.....रोज्

.....शुभम् .....

प्रमाणिकरण मिति: २०७६/०३/१० गते ।

आज्ञाले

खेत बहादुर खत्री

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत